

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

9 octombrie st. v.

21 octombrie st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principala 375 a.

Nr. 41.

ANUL XXIV.

1888.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Bate la ușe.

— Novellă, de *Carmen Sylva*. —
(Urmare.)

V.

Bate eraș la ușe.

ptspredece ani trecură din ziua aceea. Primăvăra era revărsată peste Altwehringen în totă strălucirea ei, cu toate mirósele și cu tot belsugul ei. În biserică Leonia, cu pėrul alb ca zăpada, sta lângă orgă; fața ei nobilă se uită transfigurată la o tineră ființă gingașe, pe care o acompaniă și care cântă cu glas puternic Cantata Rusaliilor de Bach. »Nu, Mona, nu astfel; aici trebuie să începi mai încet«.

— Dar mamă! cum să încep încet, când îmi vine să strig de bucurie și de fericire! Nu-mi pot stăpăni glasul!

— Bucură-te, cântă,
— Suflet credincios.

resună prin biserică, pe când ochii Monei albastri ca ințura, îi luminau fața și o făceau să sémene în tocmai cu Burkhard. Leonia suridea, și decă gura Monei nu se putea sătură să cânte, a ei nu se sătură să asculte.

— Dar acum tot e destul! dișe Leonia însfėșit.

— Te-am obosit? o întrebă tineră fată, strângėndu-i pėrul alb cu căldură la peptul ei. »Nu, mamă, nu-i așa, nu ești obosită pe o diminėtă atât de încântătoare?

— Nu, copilo, dar mai avem cartea cea frumoasă care ne așteptă și de care nu ne puteam despărți.

— Ah, Michel Angelo! Iubitul Michel Angelo! strigă Mona. »Mama, e tocmai par' că am fi la Florența și la Roma, când cetim cartea asta. Mama, cât de fericite sūntem, nu e așa?

— Da, copila mea, ferte fericite. Zimbetul transfigurat al unei sfinte insoți aceste cuvinte.

Cele doue femei înalte și mlădióse părăsiră biserică și urcară cărarea spre castel. Toți le salutau cu respect.

— Toni, strigă fata, când vėdėu pe feciorul bine hrănit care de mult eră ajuns la rangul de camerdiner. »Toni, fluturele cel mare a eșit și e minunat și în cuibul mierlelor s'aud glasuri, și vrabia cea tineră mi s'a pus pe cap!«

— Și Mincea are cățeluși! adause Toni. — »Deu? Și căți? Sūnt frumoși? Nu sūnt pėtați? Sūnt grași?

Minca e veselă? Astfel se goniau întrebările, înainte să pótă respunde Toni, er lăta tineră sbură ca vėntul mai departe ca să mângăie de-a rėndul cățelușii Mincei.

— Dar noue căței sūnt prė mulți! dișe Toni.

— Numai să nu-i ineci. Nu, Toni, urciosule. Nu-i inecă. Știi ce? Luăm o capră, o culcăm, și cinci din ei pot suge la ea!

Apoi Mona intră ca o furtună la Leonia.

— Nu-i așa, mamă, luăm capra dela Ammi pentru căței Mincei? Ii dăm Ammii o mulțime de bani și apoi o să fie mulțămită.

— Dar copiii Ammii?

— Le trimitem lapte din grajdul nostru; nu-i așa mamă, îmi dai voce?

Și fără a așteptă vre-un respuns, eși din casă și alergă pe drum spre sat în jos. După un sfert de cės, veni unul din nenumerății copii ducėnd capra legată după Mona, care ca multe glume presintă doica improvizată mamei cățelilor.

Și apoi se aședă Leonia la tors și Mona pe un scăunel cu cartea pe genunchi, și începū citirea. În mijlocul unei frase rėdică ochii ei albastri și se uită gânditoare la Leonia. »Mamă, trebuie să me mărit cu vėrul meu dela Grossheimbach?!«

Se opri deodată roțița Leoniei. »Dar cine a mai spus-o și asta?«

— El, vėrul meu! S'a apropiat cu fața lui cea próstă de mine: — eu m'am retras de andăratele, dar el a venit după mine; după ce am ajuns la părete și nu puteam fugi mai departe, atunci a diș: Știi una, verișoră? Lucrul cel mai cu minte ar fi să ne insurăm! — De ce nu, cu plăcere, diș eu; decă rămăni dumneata la Grossheimbach și eu la mama mea la Altwehringen, așa găsi și eu lucrul cu minte. — Și atunci începe să riđă așa prosteșce, știi cum ride el, hohohoho, cu risul lui gros, și eu me plec și me strecor pe lângă el și-i fac un compliment păn' la pământ și-i diș: La revedere, stăpănul și domnul meu, și să rămăni totdeuna cu minte. — Și pe aci mi-a fost drumul. Înțelegi, mamă, decă me mărit, trebuie să fie o mare nerozie, trebuie să-l iubesc, dar șcii să-l iubesc, să-l iubesc ca pe tine. Căci cum te-aș puté lăsă de altminteri, mamă! Eu sūnt cu tine ca apa Wehrului; așa vré să curg în giurul teu mii și mii de ani!

Fata ingenunchiă acum și-și ascunse capul cu pėrul creș pe genunchii Leoniei.

A doua di de diminėtă Mona ședea pe un zid înaintat, într'o înălțime de-ți veniă amețela tocmai desupra riulețului Wehr. De uměr îi eră atėrnată

cu o panglică roșie o mandolină, pe care încercă să cânte bătând măsura în aer cu piciorușul ei. Cântă un cântec italian cu frunză verde și-l isprăvi cu un tril lung, lung ca și când pentru ea n'ar esista trebuința resuflării.

Nu putea ști, că jos în erbă un călător cu haine cenușii o privia printr' un telescop, de o vedea atât de aproape, încât îi putea deosebi mișcările gâtlegiului ca la o privighetore.

Călătorului îi venira fierbințele, ca și când s'ar fi furiașat într'o proprietate străină. Creșuse că ruinele nu erau locuite, își scosese caetul de schițe și începuse să deseneze, când ochiul deodată i se opri la acea cântăreță. La început se speria de locul cel primejdios în care sta ea, dar apoi fu fermecată de glasul cel frumos și remase pironit ascultând un cântec după altul.

Deodată auzi subț el un glas adânc »Mona«!

— Da, mamă! răspuse de sus, și ca o căprioră sări fata din piatră în piatră, fără a se sprigini cu mâinile, cu care rupse o viță lungă de vie și-și incunună capul. Când dete de străin, remase uimită în fața lui, ér el își scose pălăria și întrebă:

— Ertăți-me, dșoră, nu știți a cui este ruina acésta?

— A mamei mele.

— Veniți des să vedeți acest loc frumos?

— Ședem noi în el.

Străinul făcu un paș înderēt. »Ședeți în el? N'aș fi cređut să fie cu puțință, cu tóte că véra...«

— Și érna sântem aici, când nu sântem în Italia.

— În singurătatea asta?

— Nu sântem nici odată singuri; lasă că sântem doue, mama și cu mine, dar apoi sânt atâția ómeni săraci și mai este preotul și sânt animalele.

Străinul începú să riđă, și risul lui érá atât de plăcut, încât Mona remase uimită de sunetul glasului. Apoi ochii lui devenira atât de buni și de luminoși, încât Mona se uită în ei.

— Se vede că privighitorile v'au fost dascali?

— Da, când eram mai tineră; dar mai pe urmă mama și apoi un măestru din Italia.

— Mult ați stat în Italia?

— Doue ierni întregi.

— Și ce ve place mai bine de acolo? Cunosc și eu Italia fórte bine.

— Mie? Se înțelege Moisi lui Michel Angelo și Dumneđeul din Sixtina și mormintele Mediceilor din Florența și apoi — — — și apoi — — — să ve spun ce-mi place în Italia?

— Ce?

— Tot.

— Mona! se auzi de jos.

— Am voie să desemnez aici?

(Incheierea va urmá).

Idee neferice.

Nu-s lacrimi, ochiul s'a uscat,

Dar focul tot mai creșce;

Nu-s mângăeri, nu-s ce-am oftat,

Durerea 'ntinereșce.

De ți-ai deschide ochiul teu,

Mi-ar răsări norocul;

C'o lacrimă să-mi dai să beu,

Mi-ar stinge 'ndată focul.

»Nu pot« mi-ai đis de-atâtea dáți

Și pururea-mi vei đice, —

De ce dar' mi te mai arăți,

Idee neferice?!

Traian H. Pop.

Cum e țarca.

— Anecdotá. —

Și clacă și óspēt și comandare și ori-ce tărăboiu mai de ceva trebă, se șcie ca de pe carte, că are să se spargă înainte de vreme, decă e de față și nea Pricescu-Vrajbă.

Face, drege, incurcă el trebile în đece ite, și numai ce veđi, că nu mai e vorbă de tată și fiu, de prieteni și frați de cruce, nu, de nimic ce légă cu drag pe om de om, pe vecin de vecin, — ci ajung la ciomag, ș-apoi ține-te frate la claie pe grămadă, de să fugi, ca de altă aia.

Dat i-a fost lui nea Pricescu-Vrajbă să șcie el aruncă semēntă de gâlcévă, cuvinte în trei peri, ce ard și frig pe unde ajung, — tocmai atunci, când lumea se află în toiul veseliei, când vięta e mai dragă și temeiturile minții slabe ca bóbele de spumă.

Da! Nea Pricescu, e ca de pe bani luat, odată și n'a greșit. După ce chiteșce bine în sufletul pistriț și plin de reutate ce-l are, cum să facă și când are s'arunce tăcuinile zizaniei, o brodeșce tocmai la timp și pe aci ți-e calea, se face apă, se strecóră ca prin urechile acului, de cugeți, că l-a inghițit pământul, nu altceva. În sfērșit își cruță cel cogioc, până-l are, — pe când ceilalți, dela injurări din ce în ce mai apăsate numai ce se află cu brâncile prin șuvițele capului și-apoi ține-te, că dau ca orbii, cineși, în care i-se pare a-i fi mai îndemănă.

Sfērșitul?

Nea Pricescu-Vrajbă sântos, măcar cel mai varoș mēr, ér ceilalți scăpați ca de Tataři.

Dar tóte pân' la un loc și la un timp. Intr'o đi, mai târđiu séu mai de cu vreme, se póte, dar se infundă, se deóche omul, chiar nea Pricescu-Vrajbă să-l chieme, încat nu mai merge, nici să crepi în đece, neted, ca de obicei.

Lumea își mai vine în fire și judecă, veđi bine, că tocmai lucru înțeleptesc nu póte să fie, căci una doue și să-și facă, dragă Dómne, éc' așa, numai din chiar senin, și acum și mai apoi, câte un topor de cele moțate, — să-și frângă cele cóste, menite spre alt ceva, și să-și sfarme căsulia minții. Și asta cu atât mai tare, că nea Pricescu-Vrajbă se 'nfóie în piele-și, când póte să pună la cale câte-o șirețenie d'ale cu córne.

Nu de alt-ceva, acum nea Pricescu-Vrajbă, nici tu la cláci, nici tu la ospete și comandări intrare nu mai are. A sfeclit-o.

Dar »năravul din fire n'are lecuire« și cui-i dat apoi se ține ca scaiul și de-l dai afară pe ușe, el îți intră pe ferestră.

Nea Pricescu-Vrajbă, când la tărăboiu, își face códa colac, te miri ce dospeșce în covata minții sale șirete, și numai ce te veđi cu el resărit de undeva, sub cuvēt, că nevoia l-a adus, avēnd să pună la cale nescari trebi, ce-l ardeau la degete.

Ómenii, cum îl ved, îl umflă pe sus și ba să-l slăbéscă din dragoste, până nu-l șciu incuiat în pivniță. Cheful și voia bună zoriau din greul, când de odată, ce le trezneșce lor prin minte?! Veđēdu-se la largul, hai să-și facă ei haz de nevoia omului, hai să piguléscă nescai sfărături de bucate și ceva liurcă resuflată pentru bietul de Vrajbă.

Merg vrascină deci la ușa pivniței, întind celuia, ecă ce nici să ai nici să dai, și, afumați cum erau, mi-ți-l împung cu vorba și-l jidăresc de să te ții de pânțele.

— Aș! — ȳice cela — de pe unde vreți să plecați, eu m'am întors acușă. Să nu mor sãnetos, de șciți nici ceea ce ve este tot in dreptul nasului; — ȳeu nu! me prind pe căciulă. De mi-a spune cineva despre coșofana de țarcă, cum este ea și ce fel, mai albuie ori negrie mai mult, me dau de-a 'n dura, de pe unde mi-ți drege, să nu mai mânãnc pãne, de nu me dau!

— ȳarca e mai mult nãgrã; — ȳice nea Stan — un fel de ciorã cheșăie.

— Vorbã să fie Stane! — îi taie firul cuvântului nea Bran — țarca e cam mult albuie, o șciie și cel din urmă potlogar; — de unde atãta beznã in scãfãrlie-ți?

— Nea Bran grãeșce lamura adevãrului, curat ca lumina sãrelui, cã țarca e un fel de lebedã, guleratã, pintenãgã, tunsã, rasã, cum i-am ȳice, destul, cã-i o pasere albuie.

— Atunci sũnteți al dracului de bãtuți la cap, cãnd nu recunãșceți, cã totuș nea Stan a lovit cuiu 'n cap, cãci țarca a fost și este un fel de ciorã pestrițã, — ȳice un altul.

Ba cã tãcã, ba cã punga, — ba cã-i șã, ba cã-i pe din colea, — cã una, cã alta, in sus in jos. — »Na-ți-o frãntã, cã ȳi-am dres-o« — vorba ceea. — Sarsailã, cãnd n'are de lucru, își vırã cãdã in trebile omenilor, — și numai ce afli, cã vorbesc de odatã cu toții, de om sã fii ca sã prindã ceva. Și cum ve spusei, din nimica ceea, etã-i ajunși la ghiolduri, la pumni și 'n urmã la incãirare in tãtã forma, la capete sparte și trupuri numai junghiuri și vãnãtãi. Sfãrșitul tãrãboiului a fost o clacã, de rar cine și-a dus mãselele intregi acasã.

Nea Pricescu-Vrajbã, cãnd a chitit, cã trebã s'a face, s'a ca mai șters ca om, ce șciie sã se smulgã tãfãr de unde e nevoia mai mare.

O vorbã ca o sutã, cui ce-i data. Nea Pricescu-Vrajbã, ori cum ai intãrce-o, el are sã cađã tot in apele sale, decã scris i-a fost, cã de reutate și zizanie sã aibã a se pune la cale. Cineși ce stea are, — se vede.

Gr. Sima al lui Ión.

Voinicul și nevãsta.

— Baladã din Biharia. —

P

e cel deal, pe cel colnic,
Reu se tãngue-un voinic,
Cã de cãnd el s'a 'nsurat
Pitã bunã n'a mãncat,
Cãmeși albe n'a purtat.
Și nevãsta l'auđit
Și din graiu cã i-a grãit:
— Hoi voinice Siminice,
Decã nu-ți place de mine,
Vinde calul de su' tine,
Și pune haine pe mine,
Din creșcet pãnã 'n calcãie,
Tot in haine de anglie;
Hai cu mine 'n tãrg me vinde".
Cãci in tãrg ei se bãgã,
Prinser' turcii a 'ntrebã:
»De vëndutã-i nevãsta«?
— De vëndutã-i ȳeu asta.
-- Rupe-i preț, cum o vei da".

— Ruptu-i-am prețul de-acasã,
Cu trei ȳeci de zloți și șesã,
Și cu bani nenumãrați,
Tot cu vica-amãsurãti«.

— Așterne cãpenãgu,
Cã-ți dau banii cu sacu;
Și deschide mãneca,
Cã-ți dau banii cu vica«!

Și cãnd banii își stringea,
Nevãsta rãu își plãngea;
Cãnd pe bani amãsurã,
Nevãsta rãu suspinã;
Și turcu din graiu grãiã:
— Nu plãnge, nevãsta mea,
Cã pe tine duce-te-oi,
Pãn' la albe curți domneșci,
Și la grãu cum e jarul,
Și lãđi cu haine verđi«.—
— Eu turcule nu m'oi duce,
Cu tine la casa ta;
Mãnce-ți focul curții,
Și hainele moliele,
Și grãul gãrgãrițele,
Și pe tine temnițele«.

Și cãnd fuse 'n acelea,
Vine-un voinic pe colea;
Și-aceia ancã 'ntrebã:
— De vëndutã-i nevãsta?
Rupe-i prețul cum o vei da!
— Ruptu-i-am prețul de-acasã,
Cu trei ȳeci de lei și șesã,
Și cu bani nenumãrați,
Tot cu vicaamãsurãti".
— Așterne cãpenãgu,
Cã-ți dau banii cu sacu,
Și deschide mãneca,
Cã-ți dau banii cu vica«.
Și pãsu' brãncã ș-o luã,
Și 'n cocie ș-o țipã;
Și cãnd fuse la un loc,
Voinicul anc-o intrebã:
— Dãrã tot suspini nevãstã«!
Și nevãsta ȳice așã:
— Cum Dãmne n'oi suspinã,
C'am incungiurat tãra«!

Și voinicul ȳice așã:
— Lasã-l dracului, nevãstã,
Cã ori ce tu i-ai fãcut,
Nimica nu i-a plãcut".
Și cãnd fuse la un loc,
Voinicul din graiu grãiã;
— Noi mergem, nu ne 'ntrebãm,
Care de unde sũntem«?
— Eu is Avuța popii
Din țera Moldovii,
Cã eu am fost fatã de gazdã,
Me dãdũ maica la vandrã«.
Și voinicul ȳice-așã:
— Eu-s Micula popii,
Din țerã Moldovii«.
Și nevãsta ȳice-așã:
— Dec' așã sũntem noi frați, —
Dar Dȳeu a rãnduit,
Sã fie sora cu frate,
Cãnd sũnt strãine bogate.
— Hai nevãsta mea cu mine,
Cã pe tine duce-te-oi,
Acasã la maicã mea,
Cã de cãnd nu te-o vãđut,
Fața i-s'a veșteđit,
Inima i-s'a topit«.

— Eu cu tine nu m'oi duce,
 Cu tine la casa ta,
 De să me vedă maica,
 Că ți-s ție nevastă*.
 Și voinicul ți-se-așă:
 N'avé soră baiu de-acea,
 Că ne-om scrie cu cernelă,
 Și-om spune c'a fost greșelă,
 Și ne-om scrie cu argint,
 Și-om spune c'am greșit*.
 Și când fu pe lângă mă-sa,
 Micuța tare strigă:
 — Ian eși maică pân' afară,
 Că Eva ta dusă 'n țără,
 Ecăt-o că vine érá*.
 Și mă-sa din graiu grăiá:
 — Că óre Eva-i, ori nu-i ea*.
 Și din cocie o luá,
 Și in casă o ducea;
 Cătră Eva ți-se-așă:
 — Ian du-te tu Eva mea,
 Ian du-te până 'n grădină,
 De să veți florile tale,
 Că ȕeu ele te-or știut
 Când ai fost tu amărită,
 Și flórea ta a fost dubită,
 Și când tu te-ai vigănit
 Și flórea ta a 'nflorit*.
 Și ȕeu Evuța s'a dus,
 Și flórea ș-a întrebat:
 — Dalelele flórea mea,
 Dară cine te-a plevit,
 De când eu m'am dus de-a casă*?
 Și ȕeu flórea ți-se-așă:
 — Mă-ta și surata-ta
 In tótă dumineca,
 P'angă mine s'a preumblat,
 Tot cu haine de anglii,
 Dóră te-i gândi să vii.

Elena Serb.

Caucasul.

Schiță topografică, geologică și istorică. Dela Prometeu până la anul 1834*.

PERIODA PRIMA.

Dela Prometeu până la Christos.

Catena munților caucasici se estinde între gradul al 40 și 45 lățime nordică, și între al 35 și 47 lungime estică, delacul Caspi și până la marea Asovului, delacul Anapa și până la Bacu. Cele mai înalte vârfuri sunt Ebrul, de-o înălțime de 16.700', Casbecul, numit dintru început Mqinvari, de 14.400' și Șat-Abrul de-o înălțime de 12.000'.

Pe culmea Ebrului nu s'a suit încă nimene. Spre această ar fi de lipsă, după tradiția muntenilor, o deosebită iertare dumnezească. Pe acest vârf s'a așezat, după cum ni relatează tradiția, porumbul lui Noe.

Mqinvariul, cu toate că e cu 2000' mai jos, e stâncă, pe care după mitologia Grecilor, s'a lăntuit Prometeu. Rușii l-au numit Casbec, de orece satul Stefan Esminda, situat la pôlele acestui munte, a fost dintru început, și este încă și azi, reședința princi-

pilor Casi-Bec, păzitorii acestei strimtori. Numirea acesta din urmă s'a susținut.

Pe vârfurile Șat-Abrului, care se redică pe confiniile Dagestanului, i și are cuibul paserea uriașă Anca, față cu care vulturul e numai o muscă, și condorul numai un colibri.

Acest val uriaș, acesta fortăreță măiestră, acest mur de granit cu vârfurile sale etern acoperite de nea, zace la temelie sa nordică pe suprafața de năsip, care mai înainte a fost acoperită de o mare nemărginită, din care, asemenea unor insule, s'au redicat nu numai Caucazul, dară și Taurul. Acesta mare, din care lacul Caspi e numai o rămășiță, a format cătră nord foarte verosimil un întreg cu marea albă și lacul ostic.

Nu se știe cărei epoci din istoria biblică s'au profană aparține acest pohoie mare de ape, care a deosebit Pontul Euxin, lacul Aral, lacurile Erivan, Ormia și lacul Van, și-a răsbătut prin strimtorile mării Ienicale, a Dardanelor, strimtorile mării dela Messina și Gibraltar. Să fie ore potopul biblic, s'au descris în tradiția chaldeică, s'au cel al lui Deucalion, — acesta nu se pôte hotărî. Dară fapt e, că lacul Caspi a stat necontent în comunicație cu alte mări prin canale suterane, și că apa, ce-o primește el dela Ural, Volga, Tere și Cuz, se revărsă prin aceste canale. Mai departe, că adâncimea sa nu e totdeuna egală și că scădând apa, apar ziduri, după cari se cunosc cu claritate redicarea și scăderile ei. În fine, că pe suprafața golfului persic se află în fiecare an la începutul unei plante și frunze, cari cresc numai pe malurile și adâncimile marelui lac Caspi, — un semn sigur, despre comunicația suterană, esistență între acest din urmă și alte mări.

Caucazul constă din două catene paralele de munți, dintre cari cea sudică e mai înaltă, cea nordică mai josă. Prima catenă s'ar pute numi în contradicție cu a doua, care pörtă numele munților negri, munții albi. Cele mai renumite puncte de înălțime a așa numiților munți negri sunt: dealul pleșuv, dealul tâlharilor, dealul fortunelor, pădurea posomorită și hangiarul.

Acest mur uriaș de granit se intrerumpe numai de două strimtori, cunoscute sub numele de porțile caucasice, sarmatice, caspice s'au albanese, și porțile de fer, și anume: pasul Darial (Pylae Caucasiae a celor vechi), și pasul Derbent (Porta Caspia s'au Albania a celor vechi) numită în popor »pörta lui Alecsandru«.

Despre ambele aceste pasuri me voi încercă a formă cetitorilor un concept clar.

Piscurile dealurilor acoperite cu nea constau din porfir de formă basaltică, din granit și syenit. Felurile porfirului sunt: cel albastru cu pete galbene, roșii și albe, cel roșu oriental și porfirul verde. Granitul e roșu palid, cenușiu, negru și albastru.

Catena așa numiților munți negri constau din var pietros, var năsipos și lespezi de lut, percurse de vine de spat și cuarz.

Strabo vorbește mult despre spălările aurului în provincia Colchis. Bucățelele de aur, tărîte de ploii în părăie, formau un năsip prețios. Suanii, Mingrelia de azi, imprășciau năsipul auros pe piei de berbeci, și pulberea lucitoare rămânea atărând de lână. De aice tradiția s'au istoria despre lână de aur.

Pe murii bisericeii din Nusala, în Osetia, se află încă și acuma o inscripție georgică, care ne asigură, că în regiunea aceea să fi fost mai înainte metalele nobile atât de abundante, ca azi pulberea de tină.

Toate aceste avuții se pot trage la indoielă. Dară un product de țără pôte și mai rar, de-și mai puțin

* După Alecsandru Dumas: „O călătorie în Caucas“. 1858—1859.

PRIMA ȚIGARĂ.

prețios, e nafta. Acesta se află în cantitate mare pe malul vestic al lacului Caspi.

Spre nord formeză Cubanul și Terecul, spre sud riurile Cuz și Aras confiniile Istmului caucasic

Riul Cuz s'a numit mai înainte Cyrus, și riul Aras, numit mai înainte Araxes, e Ielis al Scyților, și Tamais al ortacilor lui Alecsandru. Sub acesta numire din urmă s'a schimbat el cu riul Don, precum se și privește el câte odată de Fasis, Rionul de ași.

Riurile Aras și Rion curg în direcțiune opusă. Primul se revărsă în Cuma, mai în sus de pustietățile Moganului, renumite prin abundența lor de șerpi. Al doilea se revărsă între Poti și Redut-Cale în marea neagră.

Cubanul își trage originea de pe muntele Elbru, curge prin Abchasia mică, cuprinde întreaga Circasia, și se revărsă mai jos de Taman în marea neagră. Acesta e Hypanis al lui Herodot, și Strabo, și Vardanul lui Ptolomeu. În secolul al XIII, pe când năvăliră Tatarii în țera Scyților, se numia el Cuban sau Cuman. Rușii au început numirea ultimă, sub care este el cunoscut, fără a se putea explica etimologia numelui acestuia. Lângă acest riu se află colonule căzăcești din linia drăpță.

Caucasul își datorește numele seu primului omor comis de zeii cei mai vechi. Invins fiind Saturn, acest monstru, care și-a schilogit pe tatăl seu, și a înghițit pe fratele seu, de cătră fiul seu Iupiter, întelni el în fuga sa pe păstorul Caucas, care purtă turmele sale pe muntele Nifates, între Armenia și Asiria, și a fost atât de imprudent a se ivi în calea lui. Saturn îl omori cu căsa, și în amintirea acestui omor, puse Iupiter totalității munților numele celui ucis. Munții Armeniei, Asiei mici, a Crimeei și ai Persiei sunt numai capetele acestei grupe mari de munți.

Iupiter care a dat tuturor munților acestor o numire, a întrebuițat pe una din cele mai aprópe stânci ca uneltă de torturat, From—Tent al scyților, Prometeu Grecilor s'a ferecat de cătră Vulcan cu lanțuri de diamant de stâncă acesta, pentru că a creat pe om, și a comis crima a-l invia cu foc furat din cer.

From-Tent însemnă în limba scyțică »deitate binefăcătoare«, precum însemnă Prometheus în cea grecăscă atât cât »deu prevedător«. Și în prevederea întemplerilor venitoare, așa enareză mitul, a dat el omului timiditatea epurelui, astuția vulpei, hitrenia șerpelui, crudelitatea tigrlui și puterea leului.

E acesta numai întempleră seu simbol, că omul vede pe orizontul lumii născende, sentința condamnătoare asupra primului binefăcător al omenimei?

Patru mii de ani mai târziu avea să ocupe crucea locul stâncei acesteia, și muntele Calvariilor să înlocuască pe muntele Mginvari.

Prometeu avea să rămână prin treiđeci de mii de ani ferecat de stâncă. Prin aceste treiđeci de mii de ani avea să-i mănânce un vultur în fie care și plămănele. Dară deja după treiđeci de ani a omorît Hercule, fiul lui Iupiter, vulturul, și-a eliberat pe Prometeu.

În acest timp întunecat și tradițional, unde Prometeu vizitat de cătră Ocean, și legănat în somn prin cântul Oceanidelor, blastemă acea putere dură, sub care trebuie să se plece spiritul, care se luptă necontentit contra vulturelui neșciinței, se locuiesc stâncele caucasice numai de titanii, lățiți peste tot pământul părăsit de ape.

Toți titanii aceștia, cari se rescólă contra lui Iupiter, ce au fost ei alta, decât insulele mării egeice,

cari de prezente vulcani stinși, trebuie să fi fost mai nainte uriași vomători de flame?

Unul dintre acești titani, cu numele Argenc, a zidit un palat pe piscul Caucasului, unde după cum spune tradiția, stau încă și ași stâlpii, cari inchipuesc pe regii străvechi.

Un străin, cu numele Husenc, vine călare pe un cal cu 12 picioare, și-l atacă pe titan. O bucată de stâncă, aruncată de pe vârful Demavendului îl toropește atât de densul, cât și pe calul seu, în care se poate cunoște ușor o corabie cu 12 visle.

Cercheșii, unul dinre cele mai resboinice popóre caucasice, se numesc singuri Adighé. Vița cuvântului Ada, dela care se trage acest nume, însemnă în limba tatarică »insulă«. Între Ada și Adam, adecă om, e numai o deosebire de litere: o etimologie sigur aprópe întelegibilă.

Zarostru transpune reședinta spiritului reu Abri-man pe vârful Ebrului. »El se restórnă de pe piscul Ebrului«, ăice Zarostru, și corpul seu intins peste abis, séménă unui pod de flacări, zidit între unde.

»Pe Șat-Abru în fine î-și are cuibul seu vulturul uriaș »Anca« așa numitul »Roc« din o mie și-o nópte, a cărui aripi întinse întunecau lumina sórelui.

Acuma se părăsim ciclul tradițiunei, și să ne încercăm a privi ca într'o negură, care din ce în ce se mai imprășcie, și pere în vechia istorie a Caucasului.

Veți marea necuprinsă, pe care plutește o corabie gigantică. Acesta mare e potopul. Acesta corabie e alui Noe. 2348 de ani înainte de Christos se oprește corabia pe vârful muntelui Ararat. Séménă viitorului e salvată.

Dóue secle mai târziu întemează Haic regatul Armeniei și Targamos regatul Georgiei, numită atunci Iberia. După o tradițiune, lătită între Armeni și Georgii, să fi fost Haic și Targamos contimpuranii lui Nimrod și Assur.

Ca o umbră fără forme trece Marpesia cu amazónele sale pe dinaintea noastră. Acesta regină resboinică vine de pe malurile Termodonului și dá numele seu uneia dintre stâncele Darialului. Iornandes vorbește de regină, și Virgil cântă muntele

(Va urmă).

Averchie Macovei.

Vrista stelelor.

— De dl Jansesson, astronom francez. —

(Incheiare).

După Sirius, care este ornamentul cerului nostru și care după indicațiunile sciinței va fi tot așa un timp îndelungat, găsim înfășurată tot cu o vastă atmosferă de idrogen, stéua Vega din constelațiunea Lirei. Spectrul dat de Vega ne face să admitem că și ea este un sóre rēdicat la o temperatură fórte naltă și că are înaintea ei în lung timp de activitate.

Aceste doue esemple de stele ce se află în tótă desvoltarea activității lor solare, sunt póte cele mai însemnate, inse nu sunt singurele. Sunt în cer fórte multe stele ce aparțin clasei acesteia, și putem chiar ăice că cele mai multe dintre stelele visibile cu ochiul liber sunt în acest caz; inse totodată s'a descoperit o altă clasă de stele, în care caracterele spectrului lor ar arată un grad de condensațiune cu mult mai înaintat.

In locul acelor vaste atmosfere de hidrogen, analiza spectrală ne arată o pătură gazoasă mai densă, formată din vaporii metalelor pe care-i găsim în soarele nostru, căci acesta face parte din acea clasă de stele, a căror funcțiuni solare par a fi încă puternice și care cu toate acestea au trecut peste ceea-ce s'ar putea numi tinerețea lor. Un lucru demn de însemnat este, că în genere, culoarea acestor stele stă în raport cu constituțiunea lor; această culoare nu mai prezintă albă care caracterizează stelele de clasa întâie, sunt câteva a căror culoare este galbenă și chiar portocalie.

Printre stelele cari au trecut peste perioada cea mai activă a radierei lor putem cită mai întâie Soarele nostru, apoi Aldebaran și ochiul Taurului, care-i pe drumul soarelui și care strălucește erna de-asupra celebrei constelațiuni a Orionului; Arcturus, o stea frumoasă din constelațiunea Boarului, care se află pe prelungirea stelelor din coda Ursei-mari, și a cărei locuri roșietice ar denotă o evoluțiune înaintată.

Inse se pare că ar esista astre cari au ajuns la un grad și mai pronunțat de evoluțiune siderală. Spectrul acestor stele ar da semne de o recire curândă; violetul, care este culoarea temperaturilor înalte, nu se vede de loc, spectrul este inundat de niște bande întunecose, ceea ce denotă o atmosferă indesită și rece în care afinitățile chimice își încep deja opera lor de asociațiune. Culoarea acestor stele este portocaliu-închisă și adese-ori roș-întunecată, ceea ce corespunde în genere condițiunilor admise ca semne de decadentă.

Acestea sânt întele rezultate ale unor studii cari de abia încep. În această espunere am lăsat la o parte dificultățile și obiecțiunile ce s'ar putea rădica în practică. Ceea ce este sigur inse, este că știința va învinge aceste dificultăți, precum a învins altele mai mari, și că bazele generale ale metodei vor fi stabil ficate.

Această metodă ne va conduce să admitem în mod nestrămutat acel mare principiu al evoluțiunii, merit a deveni unul din cele mai fecunde ale științei astronomice.

Acest principiu, scos din considerațiunea esistențelor noastre terestre, nu părea să potă eși din orizonturile globului nostru. Cu toate acestea acum el îmbrățișează cerul întreg.

Am vădut în adevăr cum mai mai întâie, din cauza analogiilor de formă, de constituțiune, de origine, recunoscute între pământ și planete, și grație admirabilului instrument care micșorează distanțele, am putut să stabilim că planetele ca și pământul au fost mai întâie în foc și au trecut apoi prin diverse evoluțiuni; am vădut cum, studiul comparat al acelor stranii grameși de materie nebulară care se află și laregiunile cele mai îndepărtate ale cerului vizibil, ne-au permis să vedem semnele de transformatiuni succesive și să asistăm prin imaginațiunea noastră la formațiuni de sori și începuturi de lumi; am vădut în fine cum analiza spectrală intrând și ea în luptă și atacând problema prin mijloce cu totul noue, ne-a permis să studiem în particular pe fie-care din acești sori, să vedem diferențele constituțiunii lor, calitățile și puterea lor de propagare de lumină și căldură.

Când bazele evoluțiunii siderale vor fi definitiv aședate, atunci știința va fi relisat una din cele mai minunate cuceriri. Omul va putea să se urce printre virstele cosmogenice, va citi în astre trecutul și viitorul lor, tot așa cum a știut să le măsore distanțele, să le cântărescă materia. Atunci pe lângă cunoștința infinitului în spaț, se va mai adăogi și aceea a infinitului în timp.

Etă dar cum știința deschide omului din ce în ce mai mult cartea misterioasă și divină în care stă scrisă istoria universului. În curând va putea citi în ea pagină cu pagină; va asistă la acele nașceri de luni, formațiuni de sori, cataclisme uriașe; se va rădica încă și mai sus și va ajunge să înțelgă acele legi eterne cari domnesc în aliarea misterioasă a materiei, cu forța și spiritul, în spaț și în timp.

Ce spectacole mărețe și pline de farmec prin sublimitatea lor! Ce semn de mărire în viitor pentru inteligența omenescă merită astfel să ajungă la înaltă demnitate morală! Etă adevăratul scop al științei, er nu numai a căută să domolim forțele naturii pentru a ne ușură traiul, seu pentru a ne mândri. Dorința de a ști, care consumă pe om și l'a făcut să sacrifice până și vieți individuale, își are rădăcinele sale în misterul destinului seu intelectual și moral. Tocmai din cauza greutăților cu care se capetă, știința întărește sufletul, îl mărește, îl înaltă, îl incantă transportându-l în regiuni unde nimic ce nu-i demn de ea nu pôte să o urmeze.

Etă pentru ce știința este de origine divină, și merită să-i facem ori-ce sacrificiu și să o incongiurăm cu iubirea noastră.

Doine de pe Murăș.

X.

De când mândră te-am lăsat,
Tu umbli din sat în sat,
Și umbli din mână 'n mână
Ca gălăta la fântână.

XI.

Me dusei cu cōsa 'n rit,
Cosii doue, trei porlōge*,
Fōmea la pământ me trage.
Me uitai spre rēsărit,
Vēdai mohōnda** venind,
Cu chisălița 'n cānceu,
Cu māmăligă 'n chindeu,
Cu fedeu nespelat,
Cu capul nepeptenat,
Io în ochi cât ce-o-am vēdut.
Așă de greu mi-o cădut,
Că din graiu-am cuvântat:
Intōrnă 'napoi c'am māncat.

XII.

Hai mândruță să fugim,
Că noi bin' ne nimerim,
Și la stat și la uitat,
Ca și cucul la cântat;
Și la ochi și la sprincene,
Ca doi păunași la pene.

XIII.

Mult imi țice maica mie,
Să iau fată cu moșie,
Carul și moșia-mi place,
Cu urita ce-oi ști face?

A. C. Domșa.

* Brezde.

** Femeie urită.

O călătorie la cules de vie.

— 1888. —

Dedicată amicilor părtași la cules de vie

Se nasc poftete ca ciupercile de toamnă și dorințele omului sînt atît de varii, încît abia le mai dai de căpătai, mai cu sîmă cînd îți faci o socotelă cu paraluțele pe cari abia le mai vezi scilpind și abia le mai auzi sunînd în portofoiul rupt și îmbetrînit de atîta folosință a lipselor și trebuințelor țîlnice.

Avusesem dorința de mult a luă parte la un cules de vie. Dar la un cules nu ordinar, precum se face acesta la noi la pustă; ci de un cules colo la podgorie, unde culesul se face cu tînele și caprițele lui. Unde femeile nîstre se pregătesc cu tîte însușirile, cu tîte posibilitățile pentru un cules de vie. Unde vine o țera intrîgă de a pune în ispită rîvna omenilor podgoreni.

Tîmna îți sbîră aceste dorințe prin tîte membrele corpului — pentru cî cum nu — cînd tîtă lumea se pregătește a gustă din acîsta plăcere copilărescă? Auzi apoi cît-ți țîlnica intrîgă dregîndu-se, o bîtaie grozavă a bietelor dogitelor buți, golite la vre-un ospet, sîu pomînă de-al-de romînescă. Vezi trecînd pe tot momentul cară încercate de lucrători inveseți cu coșeri, ciubere și cu briciagul de o groșită în mîni, scapîrînd a gustă din ducele strugur a vitei.

Nici nu resare mîndrul sîre prin aburul gros de tîmna, și vesele cîntări și doinele duios cîntate de cete de feciori și fete încep a resună pe strade și prin vîi — și prin cară cîrduri de copii rădîmîndu-se de buți desfăcute, fac un alarm asurđitor, — veseli și doritori d'a face pradă acolo de unde și graurul și petuliciul este durduit cu sunete de pușcă să nu mînănce bobitele mustaferului.

Mai tîrđiu, după ce acîsta haită s'o fi sîtăurnd la buciumul rodit, a început a pune în șofeele cîlcătorilor, vezi din cînd în cînd cîte un car tras de juncani și mînați de un june inpînă în pîlărie cu flori primite dela vre-o fetiță, ce a pus ochii negri și a dragostei de dînsul, aducînd acasă hîrdee colosale și struguri în corfe cu frunđă de viță acoperiți printre cari suride cîrna, ruja și nîgra în pulvere de rouă inpestrițați. — Veselă e tîtă lumea, deșerte se fac satele și orașele, tîtă ființa sînătîsă a emigrat la cules de vie. De, apoi cine pîte să privescă fără dor de cîlătorie tîte acestea, și să nu pleci la podgorie la cules de vie?!

Auzisem, cî la podgorie sînt vesele țilele culesului. Nu fusese în pîrțile acestea — și vî mărturisesc cu ore cari regrete, cî abia avusesem cunoșcîntă despre terenul acesta atît de bogat, locuit de o rasă romînă atît de frumîsă.

În ferberea acîsta cînd o lume mare cu must cu tot eră în clocotire nervîsă, un amic me invită la cules de vie — colo la podgorie. Primii invitarea cu mulțămire. Mîne țî me pusei pe un tren. Eră drumul vesel și cam trist. Vesel, cî cîntau regruții din resputeri de se tremurau și vagînele la strigătele lor uriașe. Trist eră de altă parte, cî se vaerău pe la gări mame și ai lor, și în lacrimile și bocirile lor îți venia dorul să plîngi cu ei, vîdînd cî asigurarea pîcii și ađi poftescă sîngele celor mai sînătîse brațe lucrătore. Civilizarea modernă nu a putut află un

alt espedient de a împăciui popîrele în justele lor drepturi.

Ajunsei la Arad intr' un alarm satanic. Acî avui o lungă pausă. Trenul plecă la doue ore. Cîlătorii toți plecară în oraș. Plecai și eu să vîd Aradul pe care nu-l vîdusem din copilăria mea. Da, s'a făcut frumos. Diecesa aradană dela despărțire incîce acî a făcut progrese admirabile. Catedrală frumîsă, reședință episcopescă, preparandie cu internat, seminar pompos, tîte dau dovîdă, cî episcopul actual este hîrbatul aspirațiunilor romîne. Se afirmă, cî cultura clerului este unica dorință și nisuință țîlnică a acîstui venerabil prelat. Este și de dorit să devinim și noi în rînd cu lumea. Pentru cî aieavea avem trebuință de preoți în tîtă firea lor.

Mulțămît de cele esperiate în Arad, cam pe la cinci ore me aflai în Cuvîn, unde me așteptau prietenii mei voioși în giurul ôșpeților veniți la cules. Pentru cî la podgorie, tîne să ve mărturisesc, este mare țî acîsta a culesului de vie. Apoi cum nu, a-tunci la tîtă casa se fierbe, cîce și frige. Cofeturile, prăgiturele, fripturile și pocalele pline cu vin stău pe mîsă pregătite pentru ôșpeți. Vezi ciupelîndu-se curcani ingrășați, rațe și pui; și la vatră vezi bucătăreșa inroșită ca racul, vrednică de bacșiu ôșpeților. Deja se auđiau printre deluri țiganii cîntînd din vîoră, sunău pușcăturile bine încercate, se auđiau strigătele de veselie, risetele, bubuitul buților și scărțitul tîsurilor. Se înșirase trenul cađelor cu buțile de must astupate cu viță, de țî se pareă, cî e un drum de fer cu vagîne ce cară marfă în țeri străine. Printre pădurea de vîi se zăresc colnele cari de cari mai fantastice, pline de ôșpeți pe cari familia vierilor i servește, alergînd, măturînd pregătînd focul la vatra stînsă de atîta amar de vreme. Vezi pe stăpăna desfăcînd din lădoi și papire și așeđînd pe mese sub lărgitele crengi ale unui nuc vechiu, prăgiture, fripturi de păseri reci, în acăror giur sîriau bîiații ca niște capre sburdalnice — mușînînd, riđînd vesel. La o altă colnă deja începură petrecerile; la alta acum sîsiă droiul lucrătorilor, la alta vierul posomorît așteptă cu nerăbdare să vină stăpănul; la o alta acum se descărcă bagajele cu pregătiri, pe cari vierșa le descărcă cu pază zîmbînd de dorul, cî remașițele o să facă sarbeđilor copii niște imbucături plăcute. Eră cam în deseră. Fete și neveste rentornău dela cules. Erău ca niște ține eșite din codrul de viță. Aduceau în corfe și pe obraniță ivenci de struguri, cari le făceau un colorit atît de delicat și frumos, cît vrînd nevrînd trebuia să le țici vorbe delicate. O cît sînt de frumîse romîncele nîstre acî la podgorie, cînd culeg la vie.

Până adînc în nîpte treceau acestea caravane. cîntînd doine romînești de codru. Că mult frumîse sînt doinele romînești, pe un pămînt locuit de romîni. A cui e pămîntul, a celuia e și țera, țîc stăpănii nîștri. Da, au dreptate — la podgorie romînul e acasă.

Mîne țî plecarăm și noi la cules, aveam în frunte pe un cîpitan romîn. Căți eram bîrbați și dame, făceam o poteră de haiduci, toți furîm provîđuți cu tîte armele și provisiunile culesului. Plecarăm la deal voioși cu cîpitanul în frunte, să luăm cu asalt șirurile de viță rodite, intrarăm în parapete și vai de noi, acolo aflarăm rugea ca niște turci cu fesuri, erău grozavi de dulci ca zacharul musulman. Cîpitanul înfipse stîndardul și noi voinicii ca niște dorobanți cu cuțitașul în mîni, în risete și belicoși cum eram, păđiam grozav rugea, busuioca, cîrna și mustaferul. Apoi în sine obosiți în acîsta belicosă luptă, la comanda cîpitanului, ne adunarăm vesel. Mai toți furîm decorați, pentru cî mai toți fu-

seserăm răniți în această luptă. Obosiți de marșuri grele, ne adăpostirăm în o prepastie de petroi învălmășiți ca vai de ei, și damele, care alcătuiau Crucea roșie, scosseră a lor medicamente de vinuri negre ca sângele de bou și cărnuri fripte și fleică și frigărui pe cari le traserăm pe frigare și la un foc jiratic improvisat de băietandrii petulanți, incepurăm să pârlim carnea crudă pe care unii mai dedați o mușcau sêlbatic de sânge, — și eră bună, mai cu sêmă tocana căpitanului, ce avea un miros de cernagorați, unde densusul se dedase cu această artă de simigie.

Până de cu sêră petrecurăm între glume și cântece, apoi ne luarăm răniții și bagajele și plecarăm pe un drum plin de dificultăți. Intre lupte grele ajunserăm în sat, — aici din tôte direcțiunile sosiau convoiuri de culegători poznași și veseli. E da, e bine din când în când a mai resfiră grijile vieții cari apasă amar sufletul omenesc. Acesta e pricina, că la cules de vie tôte lumea își strămută cu drag mintea bêtrână în mințile copilăriei. O țile dulci a băietiei, ce puțin timp durează — abiă o țile — și eră ai intrat în bêtrânie!

Mâne țile, după o petrecere animată, plecarăm cu toții acasă. Eu plecai cu trenul în spre Seghedin. Rentôrcerea nu-mi fu norocôsă.

Niște nori grei, negri ca niște africani, se puteau vedé în spre apus. Schintelau a primejdie. Nu trecu mult timp și plôia torențială bătea în jamurile cupelului. Un ce șoptiă, că o să am la descălecarea o nepăcere la Apatfalva. Unde nu voi află trăsură, nici hotel, nici suflare de om. Cu acestea gândiri, ce me frământau cași o năluca, ajunsesem la opt ore sêra la Apatfalva. Și aievea eram profet — îmi prevestii tôte starea. Nici o trăsură, numai vântul și plôia me așteptau. Un biet șef de gară orbecă cu un lampion privind la rotițele trenului — nu cumva s'or fi rupt de greutatea mea. Trenul porni mai departe. Eu remăsei singur singurel. Ce contrast, ce varietate a sorții! Odata și acum! Eram agitat până la desperare. În zadar strigam după un om. Nici o suflare omenescă, numai fulgerile îmi respundeau din când în când. Ce aveam să fac? Șeful se 'nchise în odaia lui.

Pe când eram în această perplesitate, se iveșce o muere imbrobodită ungureșce. Cugetam că vine să me scôtă din odaia de așteptare. Eram amărit afară din cale. Dênsa se întorse cu o față blândă cătră mine și-mi dise: Te ved domnule, că ești român, și eu sânt română; voi face tot ce e cu putință pentru dta.

Ve mărturisesc, că în această poziție, în o comună ungurescă, nôptea, eram pe deplin consolată. O voce română mi-a fost de ajuns ca să me mângâi.

Ea-mi povesti cum a devenit aci prin căsătorie, și că bărbatul ei se află în serviciul garei, cu care trăeșce în destulă armonie, de și el e unguur de nașcere.

O întrebai decă este vre un hotel séu birt mai de dômne, unde să petrec nôptea?

— Sânt doue; unul nu-i departe de aici, celalalt e 'n mijlocul satului. Dar nu sânt pentru dta. Birtașul birtului din apropiere a fost prins de comisarul Ráday pentru c'ar fi fost în legătură cu bandele de hoți ce jeluiau pe atunci ținutul nostru.

Birr! și plouă, dar plouă grozav.

— Dară celalalt va fi mai de trébă? întrebai eu.

— Nici birtul acela nu-i mai cinstit; abiă mai alaltă-eri s'a despoiat acolo un ôspe de 400 fl. — Cam de-al-de-astea se întêmplă în satul acesta.

Intre acestea, sosi și șeful, și-mi spuse, că are să 'nchidă odaia.

— Vină, domnule, la noi. Avem o odăiță, bucurous ț-o dăm.

Ce aveam să fac? Primii și peste câteva minute, eram instalat în o odaie sârăcuță inse curată. Mi se făcu un pat bun. Dar cine ar fi putut să dômă? Diminêța me sculai des de diminêța în alarmul unei trăsuri ce sosi la gară. Eră un vechiu amic al meu, pe care nu-l vêdusem din pruncie. Densusul dându-mi trăsura, me scôse din perplesitate. Și pornii vesel cătră casă.

V. Grozescu.

Prima țigară.

— Veți ilustrațiunea din nr. acesta. —

Ghiță e un băiat bun. El invetă cismăritul și stăpănul seu îl laudă că se pörtă bine. Umblă și la școlă, profesorul seu este fôrte mulțamit cu densusul.

Inse odată a pățit-o și el. De multe ori i-a venit dorul să fumeze și el ca cei mari; dar nici odată nu-și putu stêmpêră pofta, căci n'avea parale. Odată apoi i se realisă și dorința acesta. Duse unui domn acasă niște cisme noue ș-acela i cinsti o pițulă.

Ghiță tresări de bucurie. I trezni prin minte, că acuma ș-a puté cumpêră o țigară, să guste și el acea plăcere ce pôte să facă fumatul unei țigări.

Fugi iute 'n trafica cea mai de aprôpe și cumpêră o 'scurtă, o aprinse și eși fumând ca un domn. Fericit se delectă el în țigara lui, întinđendu-și doue degete s'o țină elegant ca domnișorii.

Dar plăti amar plăcerea asta. Fumul i făcu reu, trebui s'arunce țigara și sosi acasă bolnav. Necasul lui cel mai mare eră, că nici nu cuteză să spună ce-a pățit.

I. H.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șcrii literare și artistice. *Bustul dlui M. Coghălnicean* se va face încă în vieța sa; universitatea din Iași l-a comandat la artistul Hegel, care a făcut și statua lui Miron Costin. — *Principele de Wales* a promis unei reviste din Londra, a scrie un articol asupra vênătorei la care va luă el parte și a-l publică sub numele lui, în acea revistă. — *Romancierul german Rudolf Lindau*, care a fost prin România în primă-vêra anului acesta, a publicat prin diarele germane un nou articol, descriindu-și impresiunile sale asupra României. — *Junimea*, societate literară, va serbă în luna viitoare la Iași, printr' un banchet aniversarea înființării sale.

Higiena Poporală. Sub titlul acesta a publicat dl dr. G. Vuia, medic curant la băile herculane și fost profesor de igienă, o scriere cu privire la săteanul român, cu figuri în text. Autorul, unul din cei mai distinși medici ai noștri, a ținut cont de progresele ce țilnic se fac pe terecul igienei, având totdeuna în vedere traiul și obiceiurile țêranului român. Astfel a compus o carte fôrte folositoare, pe care atât ministerul unguuresc regesc de culte, cât și cel din Bucureșci, a aprobat-o ca manual pentru școlele medie; ér în diecesele Sibiiu, Blaș, Arad, Lugoș și Caransebeș s'a recomandat prin cercular. Publicațiunea acesta e edițiunea a doua. Prețul 1 fl. séu 2 lei 50 bani.

Discursuri parlamentare. Dl P. P. Carp a publicat la București sub titlul: »Era nouă«, discursurile pronunțate de dânsul în Camera deputaților. La începutul cărții găsim următoarea dedicațiune: »Dedic publicațiunea de față tuturor acelor cari, în loc să-mi discute părerile; mi-au suspectat caracterul. Această îmi va fi singurul răspuns și singura resbunare«.

Broșură politică. La București a apărut »Șapte scrieri deschise către Măjestatea sa Carol I, regele României«, de V. Maniu, fost senator și deputat în Camera legiuitorie. I Scrisoare cuprinde: Situațiunea; per epiele de guvernament: legile domniei, miseriile populațiunii, străinismul. II Scrisoare: Causel' pauperismului, cucerirea economică, principiul național ca idee de stat. III Scrisoare: Defectuositațile instituțiilor imprumutate, sistemul de legiferare, vițiile legilor noastre civile penale. Instrucțiunea. Școala. IV Scrisoare: Aplicațiunea legilor, administrația, justiția, domeniile, armata etc. V Scrisoare: Studiul istoric retrospectiv. Trecutul și actualitatea. Genesa reului. VI Scrisoare: Principiul dinastic. Tradițiunile bune și rele. VII Scrisoare: Cum au cugetat generațiunile trecute? Idealul românismului, coservatorismul și reacțiunea, Boierii vechi și noi, cum se formează opiniunea publică? Concluziune.

Literatură bisericăscă. Dl Constantin Erbicean, profesor la facultatea teologică a universității din București, a publicat acolo o scriere de valoare intitulată »Istoria mitropoliei Moldovei și Sucevei și a catedralei mitropolitane din Iași«. Volumul mare, de peste 900 pagini în folio, are patru anecse de documente foarte prețioase, din cari anecsa a patra conține Cronologia evenimentelor țerilor române dela 1768 până la 1812. Autorul acestei Cronologii este proto-singhelul Naum.

Scriere asupra României. A apărut în Londra o scriere asupra României, intitulată: »Untroden Paths in Romania« (Locuri necălcate de nimeni, din România), datorită penei dnei Walker.

Carte de citire. Curs practic și gradat de stil și comparațiune, pentru clasa I și II-a secundară, de I. Manliu, a eșit la București. Cuprinde diferite bucăți de citire din autorii moderni români și se află de vânzare la librăria Socec.

Diare noue. *Gazeta de Pitești* a apărut în orașul al cărui nume îl poartă. — *Imparțialul* a apărut la Pitești, și — mirare — nu aparține nici unui grup politic. — *Alegătorul*, un nou ziar politic cotidian, a apărut la Brăila.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Șoiri teatrale și musicale. *Baritonul Popovici* a dat joi un concert la castelul Peleş. De față a fost pe lângă curtea regală și fratele reginei, principele de Wied, precum și dl Vasile Alecsandri și alți invitați. Regina a acompaniat pe tinerul artist. — *Dșora Bârsescu* a jucat rolul de frunte în piesa »Esteră« de Grillparzer, cu care s'a deschis duminica trecută noul Burgtheater din Viena. — *O cântăreță română*, dna Hartular n. Harieli, va debută la 14/26 octombrie în rolul Iulietei, din opera »Romeo și Iulietă« la Marea operă din Paris. — *Dșora Elena Teodorini* a trimis 500 lei principelui Bibescu, presidentul comitetului național român pentru expoziția universală din Paris, ca jumătate din vinitul reprezentațiunii ce a dat de curând la București.

Teatrul Național din București. Sâmbătă 1/13 octombrie s'a deschis stagiunea Teatrului Național cu piesa »Manevre de toamnă« (Krieg in Friedem de G. Moser) comedie în 4 acte localisată de P. Gusti. La

acesta piesă au luat parte dnele Sarardi, Dănescu, Ionașcu, Mateescu, Fulgenu, Ciucurescu și Zoe Ștefănescu și dnii Hagiescu, Catopol, Mateescu, Costescu, I. Niculescu, V. Alecsandrescu, Anestin și I. Băilescu. Luna aceasta se vor mai da și următoarele piese: Regele Lear, Agaki Flutur, Pascal Fargeau, Violeniele lui Scapin, Fiica lui Fabriciu, Politica Babachii, Kir Zuliaridi, La Băi, Scrisoarea perdută, Noptea furtunosa și Calea Victoriei 352.

Dșora Teodorini și studenții universitari din București. Joi în săptămâna trecută s'a dat la Teatrul Național din București ultima reprezentațiune a trei Elena Teodorini, în folosul expozițiunii române din Paris. După terminarea reprezentațiunii, studenții în corpore, în urale nesfârșite și la lumina facelilor, au condus pe dșora Teodorini acasă, unde dl C. Calmuschi a ținut un discurs în numele studenților. A doua zi artista a trimis dlui Stavri, president al societății universitare »Unirea«, o scrisoare, prin care mulțameșce de nou studenților pentru ovațiunea făcută și 'ncheie cu aceste vorbe: »Florile cu cari m'ați împodobit a sêră vor formă corôna mea cea mai mândră și glorioasă. Dorind dar ca aceasta serbătore să rămână atât de adânc săpată în inimile vostre, precum va rămâne neștersă în a mea, ve trimit portretul meu. Primindu-l, aduceți-ve aminte că Privighitorea Olteniei (precum o numiți) pe termuri străine cântă duiosă gândindu-se la voi, așteptând nerăbdătoare să se întorcă în mijlocul vostru și în cântecele cele mai frumoșe și atingătoare să ve spuie veselia ce o simte, dorul care a suferit. Plec, me duc departe, dar ori cât de departe voi fi, gândul și inima mea între voi vor rămâne. *Elena Teodorini*«.

Societate musicală. În Galați s'a înființat o societate musicală, cu numele »Harpa« sub conducerea dlui Ap. P. Antoniadi, lucrător tipograf.

CE E NOU?

Șoiri personale. *Maj. Sa regina* a sosit în călătoria sa la Missolonghi, de acolo va merge la Corfu, unde va petrece mai multe săptămâni. — *Principele Wales* a plecat din Viena la 17 l. c. către casă, luându-și remas bun cordial dela moștenitorul de tron Rudolf. — *Principele Enric de Prusia* va sosi în curând la București, fiind însărcinat a întorce visita ce regele și regina României au făcut-o împăratului german Wilhelm. — *Dl Titu Maiorescu* va începe cursul seu de logică la universitatea din București, joi în 13/25 octombrie. — *Dl Alexandru Ciurcu*, precum comunică o telegramă din Paris, a făcut cu succes la ierbăria dela Sevran, experiență cu noul seu propulsor în prezența ministrului frances de resboiu dl de Freycinet și a unei comisii.

Numiri. *Dl Simeon Popescu*, fost protopop gr. or. în Sibiu, a fost numit de de către guvernul României, profesor la universitatea din București. — *Dl V. Borgovan*, fost director al preparandiei diecesane din Gherla și autorul mai multor cărți didactice, s'a numit de guvernul român director al gimnasiului din Brăila, unde s'a și dus. — *Dl Vasile Rusu* s'a numit definitiv învățător dirigent la școala de stat din Bozovici, în comitatul Caraș-Severin. — *Dl G. Secașan*, cunoscutul publicist din România, este numit profesor de limba latină la gimnasiul din Alecsandria.

Hymen. *Dl dr. Aurel Mureșianu*, directorul ziarului »Gazeta Transilvaniei« la 9/21 octombrie își va serbă la Brașov cununia cu dșora Elena I. B. Popovici, absolventă a școlii de pictură din Viena. Felicitările noastre! — *Dl Trăian Oprea*, absolvent de teologie al diecesei Caransebeș, în duminica trecută ș-a serbat

cununia cu dşora Silvia Petrovici, nepóta dlui Ioan Petrovici, preot in Ciclova-română. — *Dl George Blaga* şi dşora Ana Mangra îşi vor celebrá la 22 oct. n. cununia in biserica gr. or. din comuna S. Saldabagiu.

Congresul naţional-bisericesc din Sibiu. După cum semnalarăm in nr. trecut, congresul s'a deschis sâmbătă la 1/13 octombre. Intéiu s'a ţinut serviciu divin cu chemarea spiritului sânt, in biserica din cetate, oficiând Pr. Ssa părintele episcop al Aradului Ioan Meţian, cu asistinţă numerosă; cântările liturgice le-a executat corul seminarial sub conducerea dlui G. Dima. După liturgie, cam la 12 ore din zi, intrunindu-se deputaţii congresuali de nou in aceeaş biserică, la propunerea dlui Vinc. Babeş, se alege o deputaţiune care să invite pe Esc. Sa arhiepiscopul şi mitropolitul Miron Romanul la congres. Deputaţiunea nu peste mult se rentóse, in frunte cu Esc. Sa, insoţit de Pr. SS. Lor episcopii sufragani Ioan Popasu şi Ioan Meţian. Inalt Pr. Ssa, ocupându-şi locul presidial, deschise congresul prin o cuvântare, prin care invită pe deputaţi la o lucrare seriósă. Ca notari interimali se designéză deputaţii: Trifon Miclea, Nic. Ivan şi Ignátiu Papp din cler şi Leontin Simonescu, Aurel Suciú, George Feier, Stefan Velovan, Matei Voilean şi dr. Remus Roşca. Apoi se presintará credenţionalele şi actele electorale se predeteră la trei secţiuni, avënd deputaţii din eparchia Aradului a verificá pe deputaţii din archidieceasă, ér deputaţii din archidieceasă pe deputaţii din eparchia Caransebeşului, şi in fine cei din eparchia Caransebeşului pe deputaţii din eparchia Aradului. In şedinţa a doua, la 2/14 octombre, deputatul dr. I. Mihu, ca raportorul secţiunii deputaţilor din archidieceasă, a raportat despre verificarea deputaţilor din eparchia Caransebeş; dl I. Bartolomeiu, ca raportul secţiunii din eparchia Caransebeş, a propus verificarea celor din eparchia Arad; in urmă dl Paul Rotariu, raportorul secţiunii deputaţilor dela Arad, a referat despre verificarea celor aleşi in archidieceasa Sibiu. In tóte eparchiile au fost şi câteva alegeri dificultate. S'a constatat, că sânt 62 de alegeri nedificultate şi congresul se declará capabil d'a luá conclusiuni valide. Apoi biuroul se constituí definitiv, proclamându-se notari dnii N. Ivan, dr. I. Mihu şi dr. R. Roşca din archidieceasă; I. Papp, P. Făşie şi G. Feier din eparchia Aradului; T. Miclea, I. Roşu şi P. Drăgălină din eparchia Caransebeşului; notar general dr. R. Roşca. In comisiunea verificátóre se aleg: G. Crăciunescu, Ioan cav. de Puşcariu şi I. Bartolomeiu. Şedinţa a III, la 3/15 octombre, s'a continuat in sala cea mare a comitatului, unde se vor ţiné de-acuma inainte tóte şedinţele congresului. Deputatul Parteniu Cosma făcú propunerea, ca consistorul mitropolitan in prima şedinţa ce se ţine după alegerile congresuale, să examineze tóte actele electorale şi decă au intrat proteste séu va găsi defecte esenţiale, să ordoneze investigaţiune şi să pregătéscă actul aşá, ca congresul să póta decide in merit. Propunerea se transpuse comisiunii organisátóre. In acésta se aleseră: Nic. Popea, C. Gurban, I. Povovici, Petru Nemeş, Vinc. Babeş, P. Cosma, C. Radulescu, dr. Ios. Gall şi dr. Al. Mocioni; in comisiunea bisericescă: Z. Boiu, Hamzea, dr. Popovici, Il. Măcellar, R. Patifa, P. Rotariu, Pop. Dessean, Eug. Mocioni şi At. Cimponer; in comisiunea şcolară: dr. Il. Puşcariu, Chirilescu, Miulescu, St. Iosif, Lengheru, N. Zigre, St. Velovan, L. Simonescu şi dr. G. Popa; in comisiunea financiară: I. Papiu, P. Suciú, S. Popovici, dr. D. P. Barcianu, Gh. Candrea, Ant. Mocioni, G. Serb, Dângău şi I. Beleş; ér in comisiunea petiţiionară: I. Gall, V. Beleş, dr. Todea, Popovici, Sorescu, Poenar, Curescu şi că-

pitanul I. Popovici. Din rapórtele consistorului mitropolitan, cari se presintará, amintim pe acela pentru infiinţarea unei facultăţi teologice, care se transpuse comisiunii bisericesci. In sfêrşit se alege comisiunea pentru fundaţiunea lui Gozdu in persónele dlor I. Petric, I. Lengheru, dr. Todea, Auc. Suciú, Mih. Popovici, I. Bartolomeiu şi Iul. Novac. In şedinţa a IV, la 4/16 l. c. intre altele s'a presintat şi un raport al consistorului mitropolitan in privinţa infiinţării unei preparandii pentru invétátóre, care s'a dat comisiunii şcolare. In şedinţa a V, la 5/17 l. c., dl V. Mangra a făcut propunere pentru a precisá dispoziţiunea statutului organic relativ la alegerea protopresbiterilor. Dl Const. Radulescu referá asupra raportului general al consistorului mitropolitan şi la desbaterea specială se primi propunerea dlui dr. I. Gall, ca să se insărcineze o comisiune cu conducerea proceselor cu sêrbii; in comisiunea acésta se aleseră Crăciunescu, Hamzea, M. Popovici, cav. de Puşcariu, dr. Iosif Gall, Ales. Mocioni, V. Babeş, Bartolomeiu. Ministerul neeliberând preoţiimea gr. or. română dela lucrururile publice, consistorul s'a indrumat să inainteze afacerea la dietă.

Reuniunea femeilor române din Abrud a ţinut adunarea sa generală la 8/20 septembrie, sub presiudul dnei Ana Gall. Au fost de faţă membri: dnele Ana Filip, Elena Adamovici, Ana Ivaşcu, Iosefa Ciura, Ludmilla Draia, Ioana Bălos, Eufemia Caian, Zoe Cirlea, Iulia Vasíu, Margareta Balta, Ana Lobonţ, Rosalia Pop, Amalia Stoica, Ana Furdui, Maria Borza, Lucreţia Răczkövy, Elena Jurchescu; dnii Alexandru Filip, Ioan Gall, Mihail Cirlea, Romul Furdui, Laurenţiu Pop, dr. Simeon Caian, Iuliu Mătu, Solomon Coroiu; dşorele: Elena Prodan, Sofia Buceşan, Antoneta Ivaşcu, Eugenia Ciura, Mariana Bălos, Lucreţia Şuluţ şi Leontina Faur. Secretar: Alecsandru Ciura. In cuvântul de deschidere dna presidentă constată rezultatul frumos al activităţii Reuniunii, rezultat obţinut prin armonia membrilor. Şcola de fete a Reuniunii progreséză frumos; o invétátóre nu mai ajunge, de aceea s'a mai angajat una, asemenea bine pregătită. Se ceti raportul comitetului şi se alege o comisiune pentru inscrierea membrilor noi şi primirea tacselor, in persónele dómnelor: Lucreţia Răczkövy, Amalia Stoica şi a dlui Laurenţiu Pop. Acésta comisiune a incassat apoi 73 fl. S'a citit raportul cassarului şi s'a constatat, că venitele au fost 1553 fl. 52 cr.; erogatele 1512 fl. 76 cr. in număr, in depuneri la institutul de credit şi economii »Albina« din Sibiu şi »Auraria« din Abrud suma de 7719 fl. 66 cr.; dnei cassierite Ana Ivaşcu i s'a votat mulţămită şi absolutor. Bugetul pe anul viitor s'a preliminar astfel: venite curente 1115 fl. 76 cr., erogate 998 fl. Membră in comitet, in locul dnei Aurelia Drumar, care a abdis, s'a ales dna Zoe Cirlea. Pentru autenticarea procesului verbal s'a ales o comisiune in persónele dnelor: Ana Filip, Elena Adamovici şi Ioana Bălos.

Dela dietă. A doua sesiune a parlamentului ungar s'a deschis la 15 l. c. Indată in şedinţa primă dl ministru de finanţe a presintat doue proecte de legi: unul pentru rescumpărarea regaliilor de cărcimărit şi celalalt pentru regularea cărcimăritului după rescumpărare. In a doua şedinţa amëndoue s'au dat unei comisiuni anume alese de 21 membri. Madarász a interelat pe ministrul de interne, pentru o epistolă a comitetului suprem al Timişorii adresată pe timpul alegerilor cătră acel ministru, cerëndu-i protecţiunea pentru nobilitarea unui némţ care pusese la dispoziţiya guvernului 8000 fl. Ministrul va respunde mai târziu. In şedinţa dela 18 l. c. ministrul de finanţe Tisza a presintat bugetul anului viitor; defi-

citul e preliminar cu 7 milioane fl. Până la 5 noiembrie nu se va ține ședință.

Oglinda lumii. *Impăratul Germaniei la Roma* a sosit în 11 octombrie după amiazi la 4 ore. Impăratul și regele se sărutară de patru ori. Cortegiul intră în oraș la pas între două garduri de soldați și trase în palatul Quirinal, unde regina aștepta pe împăratul în sala elvețianilor. Impăratul sărută mâna reginei. Mulțimea aclamă pe suverani, cari se presintară la balcon pentru a mulțami. Sêra orașul fu iluminat. Tot atunci, s'a svêrlit multe hârtii mici, cari aveau acestea inscripțiuni: »Viva la Francia! Viva l'Alsacia Lorena! Viva Trento! Trieste! Abbasso triplice alleanza!» Poliția și trupele au trebuit să intervină și au făcut arestări număröse. În ziua următoare împăratul făcù vizită la Papa. Pontificele și împăratul au stat câțva timp împreună, conversând francezește, apoi intră și principele Henric, în urmă s'a introdus contele Herbert Bismarck și celelalte persoane din suita împăratului. Totă ceremonia ținù două ore. Pe când împăratul mergea să viziteze pe Papa, s'au mai aruncat hârtii mici cu inscripțiuni antigermane. Hârtii de acestea s'au și confiscat. Zilele viitoare urmară multe festivități: vizită la Capitol, la Panteon unde împăratul a depus o cunună pe mormântul lui Victor Emanuil, prânduri și reviste militare. Impăratul Vilhelm a oferit regelui un portret foarte frumos al împăratului Frideric pe patul seu de mörte; ăr l'apei o tabacheră mică de aur cu pietre prețioase și cu portretul împăratului pe capac. Din Roma împăratul și regele, cu suită mare, au făcut excursiuni la Neapole, Pompei, Capri și Ischia. La 20 l. c. împăratul a plecat către casă. — *Diarul împăratului Frideric*, publicat în revista »Deutsche Rundschau» a făcut mare senzațiune în Germania. căci destăinuie antagonismul dintre repositat împărat Frideric și ntre Bismarck; profesorul Gaeffken, bănuir d'a fi dat publicității manuscrisul, a fost arestat. — *În România* au început mișcările electorale. Conservativii s'au despărțit de liberalii disidenți și au dat mâna cu junimiștii: în urmarea acesteia, fracțiunile partidei liberale au să se unescă de nou. Alegerea bărbaților de încredere în colegiul al III-le s'a și făcut; la București au invins conservativii, la Iași socialiștii; prospectele de alegere sânt favoritoare guvernului. »Românul» află din isvor autorizat, că negocierile pentru încheierea unei convenții cu Austro-Ungaria se vor relua, chiar îndată după alegeri. Regele a semnat numirea dlui Ghica, membru în comisiunea dunărenă, ca ministru plenipotențiar al României la Berlin, în locul dlui Liteanu care s'a pus în retragere. Dl Hitrovo, ministru plenipotențiar al Rusiei în București, nu se va mai întorce la postul seu, ci va fi înlocuit cu dl Kotzebue dela legățiunea rusă din Paris. Regina Serbiei nu va plecă din București la Iași, decât pe la sfêrșitul lui noiembrie, adeca după pertractarea procesului ei, înainte consistorului din Belgrad. — *În Francia* și pretodindenea a făcut mare senzațiune un ordin al președintelui republicei, ca toți aceia cari voesc să se colonizeze în Francia, să-si dovedescă cu documente judecătorești starea și mijlocele de traiu; călătorii inșe sânt scutiți de prescrierile acestui ordin, care este îndreptat deosebi în contra germanilor. De mult timp agită spiritele și cestiunea relativă la revisiunea constituțiunii; ministrul-president Floquet a presintat camererei un proiect, care s'a transpus la comisiunea permanentă. Ministrul de resboiu a hotărît că de aici înainte nu se admite nici un oficer străin în școlele militare, la etablissements și în regimente.

Cărta doftorilor. Lumea cultă asistă la un scandal greșos. Abia a murit împăratul Frideric, doftorii germani au găsit cuviincios să publice o broșură, în care acusă pe Mackenzie, că densusul a fost cauza morții; acuma medicul englez raspunde prin o broșură, că medicii germani au omorît pe marele bolnav. Spre a-și susține tesa, fiecare parte se servește de niște imputări de cari bunul simț se nfi-oră. Asemenea scandal doftoresc nu s'a mai pomenit. Poliția din Berlin a confiscat respunsul lui Mackenzie.

Zăpadă și smeură. Ce au de a face aceste două? Ță ce: Sâmbăta trecută a nins pe dealurile dela Salzburg atât de mult, încât dealurile până la pôle erau albe ca în dricul iernii. E prima zăpadă; pe acolo erna deja a sosit, cam de timpuriu. Pe de altă parte se scrie, că la Klagenfurt s'a găsit un tușiș întreg de smeură, cu fructe noue atât de prospete, ca în mijlocul verii. Ță dar zăpada și smeură în primele zile ale lui octombrie, când amândouă sânt lucruri de mirat.

Știri scurte. *Din America* se anunță două nenorociri mari. Una s'a întâmplat în Pensilvania, unde s'au ciocnit două trenuri pe drumul de fer; au fost 150 de morți și 40 răniți. Cealalta s'a petrecut la Quinci (Ilinois); acolo s'a surupat o tribună în amfiteatrul de spectatori; sânt 150 de răniți. — *Esposițiunea meserieșilor din România* în anul 1889 se va face la Brăila; comitetul esposițiunii este constituit în Brăila, prin inițiativa dlui D. C. Butculescu; pentru informațiuni a se adresă la dl C. S. Budean, inginer în Brăila, president al meserieșilor de acolo. — *Ioan Filip*, notar în Liboșin, lângă Lăpușul-unguresc, a fost impușcat la 12 l. c. sêra de o mână reutăciôsă și a murit îndată. — *Din Paris* se scrie, că de curând a fost acolo o mare întrecere de balöne. Șese balöne au plecat de pe piața Carousel și primul premiu l'a câștigat cel condus de dnii Ciurcu și Godard. — *Principele Vilhelm de Hohenzollern*, fiul cel mai mare al principelui Leopold de Hohenzollern, s'a logodit la Carlsbad cu principesa Maria Teresa de Bourbon, fiica repositatului comite de Tani, principe al celor două Sicilii.

Călinarul săptămânei.

Diua sêpt.	Călinarul vechiu	Călin nou
Duminea 17 după Rusalii, Ev. dela Luca c. 7, st. 11, g. 8, a inv. 6.		
Duminea	9 Ap. Iacob	21 Ursula
Luni	10 Mart. Eulampiu	22 Cordula
Mărți	11 † Apost. Filip	23 Severin
Mercuri	12 M. M. Prob și Torah	24 Salome
Joi	13 M. M. Carp și Papil	25 Crispin
Vineri	14 † Cuv. Parascheva	26 Amand
Sâmbătă	15 Mart. Lucian	27 Sabina

Treilunul oct-dec. s'a nceput cu nr. trecut. Rugăm pe abonații noștri să-și innoescă de timpuriu abonamentele; cei ce nu mai vor să fie abonați, binevoescă a ne inapoia nr. acesta. Dela aceia, cari nu ne vor trimite abonamentul, dar vor primi fôia, vom incassă costul cu rambursă poștală.

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hùgel în Oradea-mare.